

Το πιο μεγάλο έλλειμμα

Η απαραίτητη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και γιατί διαρκώς καθυστερεί

Δύσκολα ξαναρχίζουν σήμερα οι συζητήσεις της κυβέρνησης με την τρόικα. Κεντρικό πρόβλημα παραμένει η επίτευξη των στόχων για τη μείωση του δημοσίου ελλείμματος, καθώς επαυτελείται η επιβολή πρόσθετων μέτρων, εφόσον διαπιστωθούν σοβαρές αποκλίσεις τον Ιούνιο. Τα δημοσιονομικά στοιχεία των πρώτων μηνών, χωρίς να είναι ποτέ ενθαρρυντικά, δεν αποκλείουν μια ικανοποιητική προσέγγιση. Το δυσχεραίνει ωστόσο η παρατεταμένη βαθιά οικονομική ύφεση. Και την έξοδο από την ύφεση αναμένουν οι άμεσες συνέπειες από τις δραματικές εξελίξεις στην Κύπρο στη χρηματοδότηση της οικονομίας. Αλλά την επιβαρύνουν επίσης αδυναμίες και καθυστερήσεις στην προώθηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, δεύτερο μεγάλο αγκάθι στις συνομιλίες με την τρόικα.

ΤΗΣ ΕΙΖΑΣ ΠΑΠΑΛΑΚΗ

Η μεγαλύτερη από τις μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται η χώρα είναι αναμφίβολα εκείνη της δημόσιας διοίκησης. Εχει δρομολογηθεί ώστε να προχωρήσει, όμως λίγο κατανέμει είτε από την εγκάρσια κοινή γνώμη είτε από την τρόικα. Όλοι μπορούμε να φανταστούμε ένα κράτος που να δουλεύει καλύτερα: πιο αποτελεσματικό στην είσπραξη όσων του οφείλονται, πιο ορθολογικό στη διαχείριση των πόρων, να ανταποκρίνεται περισσότερο στις ανάγκες της κοινωνίας και στα αιτήματα των πολιτών. Καθένας έχει πλήθος παραδειγμάτων να αναφέρει, κάποτε εξοργητικά, για λανθασμένες, παράλογες λειτουργίες από την εμπειρία του στις δημόσιες υπηρεσίες (όπως, ευτυχώς, και κάποια θετικά παραδείγματα). Το ερώτημα είναι πώς θα περάσουμε από παγιωμένες στρεβλώσεις στην κατάσταση που θέλουμε. Όσο για την τρόικα, οι εντεταλμένοι αντιπρό-

σωποι των δανειστών δίνουν όλο το βάρος σε ποσοτικούς δείκτες, αγνοώντας ποιοτικά χαρακτηριστικά. Πεζότυπο για άμεσες, μετρήσιμες αποδόσεις, παραβλέποντας επιπτώσεις που, αν φτάσουν στα άκρα, μέχρι και θα ματαίωναν την αποπληρωμή των δανείων, του υπέρτερου στόχου τους.

Ουσιαστικές απαντήσεις και προς τις δύο κατευθύνσεις έδωσε προχθές ο υπεθνήσους για τη μεταρρύθμιση υπουργός Αντώνης Μονιτάκης (στη συζήτηση που διοργάνωσε το Κέντρο Μιχάλης Παπαγιαννάκης): έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση των δομών ανά υπουργείο. Οικονομοτεχνικές μελέτες έδωξαν πώς ήταν οι υπηρεσίες έως τώρα και πώς πρέπει να οργανωθούν και να λειτουργήσουν

αποδοτικά, με πόσο προσωπικό. Παντού η μείωση ξεπερνά το 30% που ζητούσε η τρόικα, χωρίς να θυσιάζει την ποιοτική αναβάθμιση. Με το επόμενο βήμα, την περιγραφή των θέσεων και των διαδικασιών, θα γνωρίζουμε πόσους υπαλλήλους, με ποια καθήκοντα,

χρειάζεται κάθε υπηρεσία, αριθμός που δεν θα μπορεί να μεταβάλλεται με πελατειακούς διορισμούς. Όστε νέες υπηρεσίες και οργανικές θέσεις θα μπορούν πλέον να δημιουργούνται αυθαίρετα. Αλλά η εμμονή τώρα σε άμεσες, οριζόντιες απολύσεις παραλείπει τη διοίκηση διαχρόνιας φύσης, υπονομεύει κάθε συναίνεση, λειτουργεί ως άλλοθι για να μην αλλάξει τίποτα, εξήγησε ο υπουργός. Εξίσου στεριά χαρακτηρίσει άλλωστε την άρνηση κάθε απόλυσης, γιατί καλύπτει όσους λίγους παραβιάζουν τον νόμο και τα καθήκοντά τους, συχνά ελέω κομματικής ή συνδικαλιστικής προστασίας. Πίσω από την αντιπαράθεση αυτή δεν βλέπουμε τη δραματική συνολική μείωση των υπαλλήλων, πάνω από 25% ως το 2015, τα τεράστια κενά που φέρνει, σε νοσοκομεία και κοινωνικές υπηρεσίες κυρίως.

Οροι-κλειδιά για να προχωρήσει η μεταρρύθμιση είναι η κινητικότητα – κίνητρο απόδοσης, όχι τιμωρία για τους μετακινούμενους –, με σωστή όμως προετοιμασία, και η διαρκής αξιολόγηση που πρέπει να ενσωματωθεί στη δημοσιοϋπαλληλική κουλτούρα.

Στα άπειρα εμπόδια που συναντά η προσπάθεια – εδρασημένες πρακτικές και νοοτροπίες, νομικό πλήθος, πολιτικές και συνδικαλιστικές αντιτάσεις, άστοχες δικαστικές παρεμβάσεις που τρέφουν την εμβννοφοβία – και σε ιδέες για να ξεπεραστούν, αναφέρθηκαν οι άλλοι ομιλητές: η Άννα Αναγνωστοπούλου του ΕΚΔΑ, ο δήμαρχος Αθηναίων Γιώργος Καμίνης, ο

Η εμμονή τώρα σε άμεσες, οριζόντιες απολύσεις παραλείπει τη διοίκηση διαχρόνιας φύσης, υπονομεύει κάθε συναίνεση, λειτουργεί ως άλλοθι για να μην αλλάξει τίποτα

εμπνευστής των ΚΕΠ Σταύρος Μπένος – που μας θύμισε πόσες περισσότερες λειτουργίες θα επιτελούσαν στην αρχική τους σύλληψη, σπάζοντας πελατειακές σχέσεις και διασφραρά –, ο καθηγητής Δημήτρης Σωτηροπούλος...

Το συνοψίζει νομικός, μια φράση που έπιε ο Αντώνης Μονιτάκης κλείνοντας: «Οι αλλαγές θέλουν κίνημα, μεταρρυθμιστικό κίνημα, θέλω στο Δημόσιο θα βρωμε εργαζομένους ατομικά πρόθυμους να συμβάλουν, που κάνουν ό,τι καλύτερο μπορούν. Αντίστοιχα σε όλους τους τομείς της κοινωνίας. Αλλά οι οργανωμένες συνδικαλιστικές, ή και πολιτικές, εκπροσωπίσεις δρουν στην αντίθετη κατεύθυνση, της αντίστασης. Μεταρρυθμιστικό κίνημα, που συλλογικά θα έδινε φτερά στις αναγκαίες κοινωνικές αλλαγές, ακόμα δεν υπάρχει. Είναι το πιο μεγάλο έλλειμμα μας.